

REPUBLIKA

ROK II.

ŁÓDŹ, CZWARTEK 6 MARCA 1924 r.

NUMER POJEDYNCZY MK. 250.000

Nr 65

REDAKCJA I ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49.
TELEFON 22-14.

WYDANIE PORANNE.

GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Rządowe kredyty towarowe dla przemysłu.

Przyczynią się one w znacznym stopniu do zmniejszenia bezrobocia.

Liczba pełnych bezrobotnych w całej Polsce wynosi 114.000.

P. Grabski spodziewał się większego bezrobocia i poważniejszych wstrząśnień w okresie sanacyjnym.

Warszawa, 5 marca.

Polska Agencja Telegraficzna.

Na ostatnim posiedzeniu rady gospodarczej, w dniu 5 b. m., pod przewodnictwem p. prezydenta rady ministrów, Władysława Grabskiego, w obecności kierownika ministerstwa pracy Simona i kierownika ministerstwa robót publicznych Rybczyńskiego, znalazła się na porządku dziennym kwestja bezrobocia.

Pan prezydent rady ministrów Władysław Grabski, w słowie wstępnym podkreślił, że kwestję bezrobocia należy traktować ze stanowiska aktualnego, t. zn., że pod uwagę należy wziąć tylko stan dzisiejszy, a mianowicie stan przejściowy przed uchwaleniem ustawy o zabezpieczeniu robotników na czas bezrobocia. Trzeba zastanowić się nad tem, co należy robić, a więc co ma zrobić rząd i co mają zrobić pracodawcy.

W okresie kryzysów przemysłowych pracodawcy uciekają się do czasowego zamykania fabryk, zmniejszania godzin pracy lub liczby robotników. Natomiast rząd lub samorządy posługują się takie-

mi środkami zaradczyimi, jak roboty publiczne, zapomogi żywnościowe i pieniężne. Główne trudności w zwalczaniu bezrobocia polegają na wynalezieniu finansowych podstaw zwalczania bezrobocia. Punkt ciężkości leży w tem, aby przemysłowcy ograniczyli bezrobocie do minimum, do czasu wejścia w życie wspomnianej ustawy.

Zarówno p. prezydent rady ministrów jak i kierownik ministerstwa pracy wyrażili opinię, że do tej pory bezrobocie w Polsce nie przybrało dużych rozmiarów.

Kierownik ministerstwa pracy p. Simon wskazał na niezbyt ściśle funkcjonowanie aparatu statystycznego w tej dziedzinie i oświadczył, że w ostatnim tygodniu liczba pełnych bezrobotnych w całej Polsce wynosiła 114.000, to zn. 12 procent ogólnej liczby robotników w Polsce.

Pan prezydent rady ministrów zaznaczył raz jeszcze, że oczekiwano większych rozmiarów bezrobocia w Polsce.

W dyskusji, która się wywiązała, zabierali głos: prof. Krzyżanowski, posłowie: Waszkiewicz, Gdyk, Sliwiński, b.

prezydent Warszawy Drzewiecki, poseł Moraczewski, Heimann, prof. Kempner, poseł Żuławski, prof. Okólski i Edward Natanson.

W toku dyskusji mówcy, stosownie do swego stanowiska partyjnego, czy zawodowego, kładli nacisk na potrzebę udzielenia robotnikom zasiłków, bądź też zorganizowania robót publicznych, bądź wzmocnienia eksportu, bądź podniesienia zdolności konsumpcyjnej rynku wewnętrznego.

W jednej kwestji posłowie reprezentujący interesy klasy robotniczej zgodzili się z przedstawicielami przemysłu, że należy udzielić przemysłowcom kredytu towarowego na środki obrotowe, ponieważ nadzieje na kredyt zagraniczny dla przemysłu w Polsce są zawodne.

Pan prezydent rady ministrów Grabski odpowiedział na powyższe uwagi i zakończył, że z przytoczonych faktów widać, iż stabilizacja waluty mogłaby być wywołana większe wstrząśnienia i większe bezrobocie, jak to miało miejsce w Austrii i Niemczech podczas okresu sana-

cyjnego. Kosztem źródeł budżetowych robót publicznych nie można prowadzić tak długo, póki po zapłaceniu koniecznych wydatków państwowych, nie będzie nadwyżki. Z chwilą, gdy nie drukujemy marek na potrzeby skarbu, nie można w zasadzie dawać kredytów towarowych, ponieważ pokazało się, że udzielanie kredytów na środki obrotowe przemysłu może przyczynić się do zmniejszenia bezrobocia, przeto rząd się tem zagadnieniem zajmie.

Pan prezydent rady ministrów jest przekonany, że w tym roku, jak i wiosną roku ubiegłego, rozwinię się ruch budowlany prywatny, dzięki czemu bezrobocie złagodnieje. Sejm powinien jaknajszybciej drogą kompromisu uchwalić ustawę o bezrobociu.

Na tem zamknął p. Władysław Grabski bieżącą sesję rady gospodarczej, zapewniając, że o zagadnieniach poruszonych w sesji obecnej, a więc kredytów, eksportu, drożyzny i bezrobocia, będzie mowa i na sesji następnej, odpowiednio do rozwoju poszczególnych zagadnień.

Koło żydowskie rewiduje swój stosunek do rządu.

Skutki dotychczasowej taktyki względem gabinetu p. Grabskiego są ujemne.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Jak wiadomo, koło żydowskie głosowało swego czasu przeciwko pełnomocnictwom dla gabinetu p. Grabskiego, z powodu powołania na ministra p. Sosnkowskiego i Miklaszewskiego, niezyczliwie usposobionych dla żydów. Uchwalała nie miała wszakże za sobą jednogłośnie koła, gdyż, głównie wśród ortodoksów i kupców rozległy się głosy

że nie wolno dopuścić, by opozycyjny stosunek do pełnomocnictw był wytlumaczony jako negacja względem programu sanacyjnego. Obecnie w związku z odbywającym się w Warszawie zjazdem kupieckim, prasą żyd. informuje, że zanosi się na rewizję stosunku koła do rządu. Za zmianą taktyki wypowiadają się teraz także niektórzy sjonisi. Zwolennicy rewizji wywodzą,

że po dymisji min. Sosnkowskiego powstała dla koła nowa sytuacja parlamentarna. Skutki taktyki poprzedniej są ujemne. Kupcy żydowscy nie są do puszczęni do żadnej instytucji, zajmującej się uzdrowieniem skarbu, co jest wynikiem głosowania koła przeciw pełnomocnictwom. Stwarza się parados, że kupcy żydowscy noszą narażoną z innymi, wszystkie ciężary sa-

nacji a zewnętrźnie wygląda, że sanacja dokonywa się bez żydów. To też zjazd kupiecki demonstruje swą gotowość do wzięcia czynnego udziału w odbudowie życia gospodarczego w Polsce, a zwiększone obecnie kadry ugodowców spodziewają się móc skłonić całe koło do zmiany jego stanowiska względem rządu.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

ALFRED CHLAPOWSKI POSŁEM POLSKIM W PARYŻU.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Na stanowisko posła polskiego w Paryżu według wszelkiego prawdopodobieństwa zostanie mianowany b. minister rolnictwa Alfred Chlapowski.

LISTA NOWYCH WOJEWODÓW.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Jak się dowiadujemy, rada ministrów dnia 3 b. m. uchwaliła przedstawić prezydentowi państwa do zatwierdzenia następujące nominacje wojewodów: wojewoda łwowski p. Zimny; wojewoda krakowski p. Kowalikowski;

wojewoda śląski p. Koncki; wojewoda białostocki p. Stoniński.

P. SKIRMUNT U MARSZAŁKA SEJMU

Warszawa, 5 marca.

W dniu 5 b. m. marszałek Sejmu przyjął delegata Polski do Ligi narodów ministra pełnomocnego, Skirmunta, z którym odbył dłuższą konferencję

BICIE ŻOŁNIERZY PRZEZ INSTRUKTORÓW.

Polska Agencja Telegraficzna.

Warszawa, 5 marca.

Na interpelację posła Łańcutkiego i towarzyszy w sprawie niezapłaconych w szyby koszar 10 p. art. ciężkiej w Piłkicach, pod Przemysłem oraz w sprawie zniechęcania się instruktorów i baterji nad żołnierzami p. minister spraw wojskowych, Władysław Sikorski przedstawił marszałkowi Sejmu obszernie wypracowane, w którym zawiadamia o zba-

daną przez specjalną komisję bezpodstawności zarzutów.

W 10 p. art. c. porządek w koszarach panuje wzorowo, usunięte szyby zaklejone zostały tekturą, wygląd żołnierza bardzo dobry, opał wydawany regularnie. Żołnierze zaprzeczają z oburzeniem nieprawdziwym wiadomościom; bicia rekrutów skonstruowano w trzech wypadkach, dwóch instruktorów ukarano dyscyplinarnie, a trzeci osadzony został w areszcie oraz zarządzone wniesienie przeciwko niemu dochodzenia karnego.

Ze względu na prace i starania dowódcy pułku i korpusu oficerskiego o dobro żołnierza — oskarżenie, zniesławiające pułk jest w najwyższym stopniu krzywdzące.

NUMERUS CLAUSUS.

Wiedeńska sjonistyczna „Wiener Morgen Zeitung“ w wydaniu z dnia 2 marca donosi w telegramie z Zurychu:

Komisja mniejszości międzynarodowego związku przyjaźni Ligi narodów która ma swoją siedzibę w Zurychu, obradowała na ostatnim posiedzeniu nad memorandumem w sprawie numerus clausus, przedłożonym mu przez komitet żydowskich delegacji w Paryżu. Po stanowila ona przesłać to memorandum organizacjom przyjaźni Ligi narodów we wszystkich krajach z prośbą o przesłanie komisji mniejszości dokładnych wiadomości o numerus clausus. Sprawa numerus clausus będzie ponownie przedmiotem obrad jednego z najbliższych posiedzeń komisji mniejszości.

Stan niezgodny z konstytucją.

Członkowie rządu w zarządach przedsiębiorstw.

„Skarboferm“ zwolniony od podatków i pożyczek przymusowych.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Dzisiaj odbyło się posiedzenie komisji budżetowej.

Poseł Bartel atakował ostro rząd w sprawie spółek, w których rząd posiada udział. Okazało się bowiem, że przedstawiciele rządu w tych spółkach są jednocześnie członkami rad nadzorczych i zarządów, naprz. dzięki takiemu stanowi rzeczy w przemyśle węglowym ceny węgla utrzymują się na zbyt wysokim poziomie.

Na wniosek posła Diamanda, ażeby rząd upoważnił najwyższą izbę kontroli państwa do zbadania stanu rzeczy w spółkach akcyjnych, przedstawi

ciel najwyższej izby kontroli państwa oświadczył, że zażądał już od ministra Kucharskiego takiego pozwolenia, lecz p. Kucharski odmówił.

Dyrektor departamentu górniczego p. Świętochowski odczytał umowę, zawartą ze „Skarboferm“ i zaznaczył, że podaje ją jedynie w streszczeniu. Gdy p. Świętochowski pominął art. 5 umowy poseł Diamand zażądał odczytania tego artykułu. Okazało się, że „Skarboferm“ zwolniony jest od podatków i pożyczek przymusowych.

W rezultacie utworzono podkomisję dla zbadania tej sprawy.

SPADEK DROŻYZNY W CALEJ POLSCE.

W miesiącu lutym najwyższy spadek drożyzny zanotowano w Poznaniu: — 8.03 proc., w Lublinie niższa miesięczna wynosi 5.4 proc., w Łodzi — 2 procent, w Krakowie — 2 proc.

Natomiast Sosnowiec t. j. okręg Zagłębia węglowego w drugiej połowie lutego wykazuje zaledwie 0.01 proc. zniżki, Kielce 2.2 proc. zniżki.

WYJAZD P. PENSIONA.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Współpracownik p. Hilton Younga urzędnik angielskiego ministerstwa skarbu p. Pension, który zna szczególnie dobrze Polskę i władza językiem polskim, opuścił onegdaj Polskę i powrócił na swe stanowisko urzędowe w Londynie.

Po długich i ciężkich cierpieniach zmarł dn. 5 Marca 1924 nasz najukochańszy ojciec, dziadek, brat, szwagier, teść i wujek

B. P.
IZAK GRYNBERG

przeżywszy lat 81

Wyprowadzenie drogich nam zwłok odbędzie się 6 Marca we czwartek o godz. 11 przed południem z domu żałoby przy ul. Aleja 1 Maja 36, o czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

Dzieci i rodzina.

1455

Wiadomości bieżące.

MARZEC
6
CZWARTEK

Dziś: Wiktora M.
Jutro: Tomasz

Wschód słońca o g. 6.30
Zachód o g. 5.05
Wsch. księżycy o g. 12.26 p.
Zachód o g. 8.32 r.
Długość dnia 10.22
Przybyło dnia g. 2.56

PODWIŻSZENIE WEWNĘTRZNEJ TARYFY POCZTOWEJ.

Z miarodajnego źródła dowiadujemy się, że p. minister przemysłu i handlu polecił generalnej dyrekcji poczt i telegrafów przedstawić mu projekt rozporządzenia o podwyższeniu wewnętrznej taryfy pocztowej tak, by jeszcze przed 15 rozporządzenie to mogło być ogłoszone z terminem wprowadzenia go od 15 b. m. Polecenie p. ministra o parte jest na życzeniu, wyrażonym na posiedzeniu komitetu ekonomicznego rady ministrów z dnia 1 b. m. o podwyższeniu opłaty zwykłej za list wewnętrzny do 250.000 mk., za zwykłą kartę pocztową do 150.000 mk. i innych opłat do odpowiedniej wysokości.

STREJK KRAWCÓW TRWA.

Strejk pracowników krawieckich nie został dotąd zlikwidowany. Na wyrażone warunki pracodawców przyznania pracownikom po dwutygodniowym odrobinieniu przyjętych już zamówień podwyżki w wysokości 70 proc., ci ostatni zgody nie wyrazili domagając się bezwzględnie przyznania im pełnej podwyżki w wysokości wykażanego za styczeń wskaźnika drożyznianego. p.

O PŁACE ROBOTNIKÓW SEZONOWYCH.

W związku ze zbliżającym się sezonem robót wiosennych zwołana została w insp. pracy konferencja w sprawie ustalenia stawek zarobkowych dla robotników sezonowych. Inspektor pracy Wojtkiewicz stojąc na stanowisku, iż zarobki robotników sezonowych większe być winny od płac robotników stałych zatrudnionych w przemyśle budowlanym — postawił wniosek, aby stawki te przynajmniej zrównać ze stawkami robotników zatrudnionych w przemyśle budowlanym, oraz przyznać im 20 proc. dodatku tak jak to się praktykuje w stosunku do robotników, zatrudnionych w cegielniach miejskich. Zaznaczyć należy, że robotnicy zatrudnieni w cegielniach miejskich otrzymują o 20 proc. większe stawki, niż robotnicy zatrudnieni w cegielniach prywatnych. Projekt ten przesłany został do magistratu, który przypuszczalnie stanie na stanowisku insp. pracy Wojtkiewicza. p.

KU LIKWIDACJI STREJKU W PRZEMYSLE TRYKOTOWYM.

Na piątek, dnia 7 b. m. godz. 11-ta przed południem wyznaczona została konferencja przedstawicieli przemysłowców z delegacją strejkujących robotników przemysłu trykotowego. Konferencję przewodniczyć będzie okr. insp. pracy Wojtkiewicz. Jest nadzieja, iż konferencja ta przyniesie wreszcie uzgodnienie poglądów stron na wysunięte przez robotników

postulaty, i tem samem pozwoli na zlikwidowanie trwającego od 3 tygodni strejku w fabrykach. p.

Budżet miejski. Na posiedzeniu magistratu w dniu 4-go b. m. rozpatrzono i zatwierdzono budżety wydziału handlowego, podatkowego oraz gazowni miejskiej. Trzecie i ostatnie czytanie budżetu przez magistrat odbędzie się we wtorek, dnia 11 b. m.

Łódź w związku miast polskich. Według repartycji, dokonanej przez zarząd związku miast polskich, składka członkowska Łodzi na r. 1924 wynosi 5.018,5 złp. t. j. po 1 gr. od każdego mieszkania (501.850 m.).

Wydatki miasta na policję. Zgodnie z poleceniem urzędu wojewódzkiego, magistrat postanowił wnieść do budżetu miejskiego na r. 1924 sumę 425.991 złp. na pokrycie jednej czwartej wydatków związanych z utrzymaniem policji państwowej na terenie województwa łódzkiego.

Ochrona drzew. W myśl uchwał delegacji wydziału oraz komisji opieki nad plantacjami miejskimi — wydział gospodarczy przystąpił z dn. 1 marca do prac, związanych z ochroną drzewo stanu na ulicach miasta. Drzewa chore zostaną usunięte całkowicie, drzewa wysokie, lecz wątłe będą odpowiednio przycięte, co nada im wygląd estetyczniejszy i bardziej rozłożysty.

Przy pracach tych, które trwać będą przez cały miesiąc marzec, zatrudnionych jest 32 robotników-fachowców.

Tydzień szkół żydowskich. Towarzystwo żydowskich szkół ludowych i ochron, które na terenie Łodzi otworzyło już kilka szkół i ochron, urządza obecnie „Tydzień szkół i ochron żydowskich”.

„Tydzień” rozpoczyna się w sobotę 8 b. m. uroczystą akademją w teatrze „Scafa”, na której program prócz przemówień złożą się chór dzieci i opera dziecięca.

Z muzyki.

DWA KONCERTY YVETTY GUILBERT.
Jak już podaliśmy, w niedzielę d. 9 b. m., o godz. 4-ej po południu oraz w czwartek dnia 13 b. m. o godz. 8-ej wiecz. w sali Filharmonji wystąpi słynna śpiewaczka francuska, nieznana miłośniczyna słowa, ulubienica i wypieszczona dziecko Paryża, Yvette Guilbert. Zapowiedź tych występów — jak było do przewidzenia — wywołała w mieście naszym olbrzymie zainteresowanie. I nie dziwnego. Yvette Guilbert muza „Montmartre'u”, której gwiazda zajaśniała w roku 1890 jest dziś jedyną klasyczną interpretatorką we wszystkich jej odcieniach. Piosenki jej miniaturowe dzieła sztuki, składają się z trzech części: z tekstu, muzyki i indywidualności artysty, a jedną tę właśnie stworzyła Guilbert, której występy budzą wszędzie sensację i entuzjazm ze strony publiczności i krytyki.

CZYTAJCIE
„EXPRESS WIECZORNY”

W niedzielę, dn. 9 b. m. o godz. 12 odbędzie się w synagodze / szpitalnej, szpitala im. małż. Poznańskich przy ulicy N.-Targowej 1/3

Żałobne Nabożeństwo
za duszę b. p.

Dr. med. MAKSYMILJANA KONA

na które zaprasza

ZARZĄD
Szpitala fund. małż. Poznańskich.

Przymusowe ściąganie podatku majątkowego W 150 wypadkach zarządzono zajęcie ruchomości.

W dniu wczorajszym dyrektor łódzkiej izby skarbowej L. Towarnicki zwołał konferencję z kierownikami miejskich urzędów skarbowych, na której zażądał przedłożenia sobie sprawozdania z wysłanych nakazów sekwestracyjnych na ściąganie przymusowe pierwszej raty na drugą zaliczkę podatku majątkowego. Kierownik II urzędu skarbowego przedstawił, iż z ogólnej ilości 1288 nakazów sekwestracyjnych wysłanych opornym płatnikom — musiał w 150 wypadkach zarządzić zajęcie ruchomości. Dyrektor L. Towarnicki polecił z całą bezwzględnością przystąpić do stosowania przysługujących środków przewidzianych odpowiednimi ustawami. p.

W urzędach skarbowych wre praca. Urzędnicy pracują po 12 godzin dziennie.

Zwlekaniu z wpłacaniem należności podatkowych do ostatniej chwili, oraz niezwykle wzmószona praca we wszystkich działach skarbowych na tle skrupulatnego wypełniania rozporządzeń skarbowych, częstokroć w treści swej zupełnie nowych, bądź też zawitych zmusza wszystkich urzędników skarbowych do kilkunastogodzinnej pracy dziennie. I tak w łódzkich urzędach skarbowych za przykładem swych szefów pracują urzędnicy o godz. pół do dziewiątej d. ogodz. trzeciej po południu, a po przerwie obiadowej od godz. 5 do godz. 8, a bardzo często nawet do 11-ej wieczorem. p.

Szkoły podchorążych dla rocznika 1902 zostaną powołane 15 b. m.

Ponieważ w myśl nowej ustawy służba osób, korzystających z ulg ustalono na 18 miesięcy, ostatnim rocznikiem, który korzysta jeszcze z praw jednorocznej służby jest wcielony obecnie do szeregów jest rocznik 1902, dla którego powołane zostaną z dniem 15 b. m. osobne szkoły podchorążych rezerwy z 6-miesięcznym programem nauk, jako pierwszy etap do uzyskania rangi oficera rezerwy, która ci podchorążowie osiągną po pierwszych ćwiczeniach. Jednorocznik rocznika 1902, odbywają pierwsze 3 miesiące swej służby wojskowej z różnych gatunkach broni i służb, skąd będą wydzieleni i odesłani do najbliższych szkół podchorążych rezerwy, a mianowicie z piechoty do batalionu szkolnego przy D. O. K., z konnicy do jednej z trzech szkół, zorganizowanych przy brygadach jazdy, z artylerji do takichże szkół przy 4-ch pułkach artylerji polowej. Saperzy przejdą kurs ten w obozie szkolnym na Powązkach, wojska łączności i wojsk w swoich obozach szkolnych, lotnicy i wojska sanitarne w szkołach piechoty a weterynarze w szkołach konnicy. b

Cena bonów skarbowych składanych jako kaucje państwowe.

Na skutek poruszonej kwestji dla czego bony skarbowe, składane na kaucję, liczone są niżej kursu obecnie ustalonego, wyjaśnić należy, iż niższy szacunek bonów skarbowych, podobnie jak i innych papierów państwowych nie wypływa z ich rzeczywistej wartości, lecz ma na celu zapewnienie instytucjom państwowym większej gwarancji ze strony osób składających kaucję. Zresztą ministrem skarbu dostosowa- wuje cenę bonów składanych na kaucję do ceny rynku pieniężnego. Ustalenie wartości bonów skarbowych przy przyjmowaniu ich na kaucję na 1 mil. 100 tys. mkp nastąpiło rozporządzeniem, wydanem w dn. 25 stycznia r. b. Przy obecnym kursie 1.400.000 mkp stanowi to 80 proc. t. j. tyle ile naogół licza wszystkie inne państwa przy przyjmowaniu swoich papierów państwowych, jako gwarancji wadliwych.

Walka o tani kredyt.

Czy groźby rady nadzorczej P. K. K. P. wpłyną na zwiększenie dyskonta i obniżenie jego kosztów?

Dobór metod jakimi w polityce kredytowej zamierza posługiwać się polski „bank banków”, czyli tworzący się obecnie Bank Polski, jest niezrozumiałą dla sier finansowych i gospodarczych, zarówno w kraju jak i też zagranicą. Z należem należy przyznać, iż komitet organizacyjny Banku Polski stanowiący już obecnie radę nadzorczą PKKP, nie stoi na gruncie realnym, przystępując do realizacji swych zamierzeń w dziedzinie kredytowej. Dzieje się to dlatego, iż dedukując je ze słusznego założenia — zapewne krajowi taniego kredytu — swą taktykę opiera na zupełnie faktycznych, bo niemożliwych przesłankach.

Jak bowiem inaczej należy oceniać znaczenie jednej z ostatnich uchwał, postanawiającej wstrzymanie redyskonta, dla tych banków, które nie obniżą pobieranej dotychczas przez siebie stopy dyskontowej. Jak zupełnie niezyciowe, czy też nazwijmy to — akademickie znaczenie posiada, ta demonstracyjna uchwała skoro dotychczasowe redyskonto dla banków stanowi zaledwie nieznaczny bardzo odsetek operacji dyskontowych PKKP. Rozumieliśmy, gdyby PKKP, postawiła ten ultimatywny i teoretycznie słuszny warunek bankom, udzielając im zarazem redyskonta w rozmiarach, które stoją w pewnej proporcji do ogólnej rynkowej podaży weksli. Tymczasem biorąc za podstawę do porównań stosunki łódzkie okazuje się, iż redyskonto wszystkich tutaj-ższych banków nie jest większe od kredytu dyskontowego średnich, nie mówiąc już o wielkich zakładach przemysłowych. Jednocześnie nikłe wkłady w dewizach bankowych, nie mówiąc już o wkładach nie wpływają na powiększenie się depozytów bankowych, nie mówiąc już o wkładach złotych. Te ostatnie nie mają żadnych widoków rozwoju, gdyż deponenci żądają oprocentowania swych wkładów w stopniu o wiele wyższym, aniżeli pozwala na to stopa procentowa P. K. K. P.

W tych warunkach jasnym jest, iż przy minimalnych możliwościach redyskonta, oraz nieistnieniu prawie wkładów, banki polskie, ubogie we własny kapitał obrotowy, nie będą mogły obniżyć pobieranej obecnie stopy dyskontowej pomimo groźb represji ze strony P. K. K. P., czy też Banku Polskiego. Nawet gdyby posiadały większe kapitały własne, to polityka ich nie mogłaby ulec zmianie, gdyż notorycznym jest fakt, iż polityka dyskontowa opiera się na dwóch fundamentach: redyskontie w banku emisyjnym i własnych depozytach. Gdy redyskonto jest minimalne, decydującym czynnikiem stają się depozyty. W zależności od nich oraz ogólnego nasycenia rynku pieniężnego, kształtuje się wypadkowa tych czynników: stopa procentowa. Czy można wpłynąć na wysokość jej i tylko przez stosowanie groźb zamykając oczy na wielkość i kierunek składowych, warunkujących tę wypadkową. Jeśli rada nadzorcza Banku Polski będzie chciała naśladować metody rady nadzorczej P. K. K. P., to dojdzie do podobnych wyników, jakie widzimy w dziedzinie polityki dewizowej. Po szeregu kompromitacji i dokonaniu ogromnych szkód natury materialnej i psychologicznej — kredytowej, minister skarbu musiałby pójść drogą, którą nie tylko wskazywały uchwały międzynarodowych komisji ekspertów finansowych, ale też organy gospodarczo uświadomionej prasy, do której z pism codziennych, w pierwszym rzędzie zalicza się „Republika”.

Sięgnijmy również do innych przykładów. Przedewszystkiem należy szukać ich w St. Zjednoczonych, będących obecnie największym bankierem oraz wieny ciałem świata i posiadających największą część światowych zapasów złota.

Doświadczenia roku 1923 rzuciły tam nowy snop światła na dotychczas uświęcone zasady polityki kredytowej. Szczególnie rozwiązano problem możliwości regulowania kredytu gospodarczego bez uciekania się do podnoszenia stopy procentowej. Nie zapominajmy, iż zawsze dotychczas praktykuje się to i praktykowanie wzięcie, gdy napór na rynek pieniędzy wzrastał się znacznie. Polityka prezesa Federal Reserve Board, dręczonego przez wizję dymisji, jaka nie unikała jego poprzednika, który w roku 1920 dokuczył wszystkim przez podniesienie stopy dyskontowej, dała świetne rezultaty. Ta polityka przypadkowości, jak nazywa ją nowojorski profesor p. Dawid Friday, stwierdziła, iż rozmach życia gospodarczego można regulować przez odpowiednie operacje, których zadaniem jest odciążanie płynnych środków Federal Banku, i zużywanie ich na cele kredytowe, aby móc pokryć zapotrzebowanie gotówkowe rynku. Nie będziemy wchodzić w bardzo interesujące, aczkolwiek skomplikowane szczegóły zasad tej polityki. Opiera się ona na odciąganiu kapitałów z walorów państwowych (United States bonds i certificates of indebtedness) i zużywaniu ich na redyskonto weksli. Jeśli przytoczyliśmy ten przykład, to dlatego, by wskazać, iż mimo wszystkie przedewszystkiem przez nasycenie rynku pieniężnego wolną gotówką, może zapewnić niską stopę dyskontową. Ani prośby, ani groźby nie pomogą tu wiele.

Czy kierownicy naszej polityki dyskontowej nie chcą zrozumieć, iż nie można zmienić praw ekonomicznych ani groźbą, ani bojkotem. Doświadczenia amerykańskie wykazały, iż w pewnym stopniu przy świetnej organizacji rynku pieniężnego, można w czasach silnego zapotrzebowania gotówki, utrzymywać równowagę jedynie przez odpowiednie przesuwanie rozporządzalnych zasobów pieniężnych. A więc zasoby pieniężne są mierzalnym czynnikiem. Oczywiście jest, iż brak powoduje znaczną ich drożyznę.

Czy trudne są te zagadnienia, gdy pozna się istotę i charakter rynku pieniężnego. Rada nadzorcza P. K. K. P. ignoruje niestety te fakty. Stąd też dźwięc się nie należy, iż p. min. Grabski, typowy skarbowiec, zdradza mało zainteresowania dla zagadnień finansowych, a zwłaszcza konieczności dopływu kapitału zagranicznego na ubogi i wyczerpany nasz rynek pieniężny.

Dr. Leszek Kirkién.

GIELDA URZĘDOWA.

GOTÓWKA.

Dolary 9.350.000 — 9.300.000.
Franki francuskie 377.000.

CZEKI.

Belgia 331.700.
Holandia 3.485.000 — 3.465.000.
Londyn 40.210.000 — 39.925.000.
Nowy Jork 9.350.000 — 9.300.000.
Paryż 379.000 — 377.000.
Praga 270.750 — 264.000.
Szwajcaria 1.618.000 — 1.609.000
Włochy 411.100 — 398.900
Frank złoty 1.799.000
Bony złote 1.350.000 — 1.400.000
Milionówka 850.000 — 800.000 — 830.000
Pożyczka dol. 5.500.000 — 5.450.000

Kurs waloryzacyjny franka złotego.

Czwartek 6 marca 1.800.000 mk.

Dla opłat kolejowych i telegraficznych: 1.800.000 mk.
Dla wyrobów tytoniowych: 1.800.000 mk.

Zjazd centralnego związku kupców. Pierwszy dzień obrad.

Onegdaj został otwarty trzeci zjazd kupiectwa żydowskiego całej Polski. W sali muzeum przemysłu i rolnictwa zebrali się delegaci związków kupiectwa żydowskiego wszystkich miast Rzplitej. Przybyli delegaci z Łodzi, Białegostoku, Wilna, Lublina, Grodna, Krakowa, Lwowa, Bydgoszczy, Poznania i z wielu innych miast. Na zjazd z ramienia władz rządowych przybyli pp.: przedstawiciel ministerstwa handlu i przemysłu, przedstawiciel ministerstwa skarbu, z ramienia władz komunalnych: reprezentant magistratu m. Warszawy; reprezentant warszawskiej rady miejskiej, wreszcie przy otwarciu zjazdu obecny był prezes stow. kupców polskich, m. Kiltynowicz. Zjazd otworzył sen. Truskier, który w swym przemówieniu skreślił zadania kupiectwa żydowskiego, stosunek jego do Polski, udział żydostwa w ogólnym rozwoju gospodarczym państwa a wreszcie określił jaki powinien być stosunek kupiectwa żydowskiego do ogólnej sanacji skarbu. Zagajenie swe sen. Truskier zakończył przywitaniem przedstawicieli władz rządowych i komunalnych.

Następnie zabrał głos przedstawiciel ministerstwa handlu i przemysłu, który w imieniu rządu całego i swego

ministerstwa życzył zjazdowi powodzenia.

Poseł Wiślicki, wygłosił referat na temat: polityka podatkowa i gospodarcza w dobie obecnej. Treść tego referatu podamy w następnym numerze.

Poseł Eisenstein przywitał zjazd imieniem kupiectwa żydowskiego Małopolski, stwierdzając, że zjazd został zwołany w momencie najbardziej odpowiedzialnym, w chwili, gdy następuje stabilizacja życia gospodarczego i skarbu w Polsce.

Z kolei adw. Natanson, radca prawny związku, wygłosił referat o sprawach aktualnych i bardzo ważnych dla ogółu kupiectwa: podatek przemysłowy i konieczność jego nowelizacji, podatek majątkowy i druga zaliczka.

Po przerwie przystąpiono do dyskusji nad wygłoszonymi referatami, w której wypowiedzieli swoje postulaty przedstawiciele poszczególnych związków prowincjonalnych.

Na ten pierwszy dzień zjazdu zamknięto.

Do prezydium weszli pp.: sen. Truskier, jako przewodniczący zjazdu, dr. Wasserberg z Krakowa, Bromberg z Lublina, Froehlich z Łodzi i inni jako członkowie prezydium.

—x—

Przetarg na dostawę sukna wojskowego na rok 1924.

W dniu 3 marca związki przemysłu we otrzymały z intendencji (dep. 7. M. S. Wojsk.) okólnik w sprawie przetargów na dostawę sukna dla armii na rok 1924.

Dostawy te dotyczą: 1) sukna „khakki” na płaszcze typu 915 gr., 2) sukna „khakki” na spodnie typu 750 gr. 3) sukna „khakki” na mundury typu 645 gr. — po kilkaset tysięcy metrów. Prócz tego intendencja reflektuje na

3.206 metrów sukna granatowego typu 645 gr., 2.952 metry sukna szaro-stałowatego typu 750 gr. oraz 569 metrów sukna granatowego typu 750 gr.. Termin składania ofert na dostawę tego sukna upływa 24 marca. Ceny opiewać muszą w złotych loco magazyny najbliższego D. O. K. Do ofert dołączone być muszą dowody złożone w kasie skarbowej wadium w wysokości 3 proc. wartości zaofiarowanej.

Moratorium wekslowe nie zostanie przedłużone.

Według posiadanych przez centralny związek polskiego przemysłu, górnictwa, handlu i finansów informacji ministerjum sprawiedliwości uważa dalsze przedłużenie terminów wekslowych za bezcelowe ze względu na to, że wartość odnośnych dewaluacji marki polskiej jest iluzoryczna. Obecnie też ministerjum sprawiedliwości zamierza uprzedzić koła interesowane, że moratorium wekslowe, które na terenie sądów apelacyjnych warszawskiego i lubelskiego obowiązuje od dnia 1 lipca 1924, nie będzie nadal przedłużone.

W związku z powyższym Centralny związek polskiego przemysłu, górnictwa, handlu i finansów przestał do moratorium sprawiedliwości swą opinię w tej sprawie według której moratorium wekslowe znajduje się w ścisłej łączności z waloryzacją względnie przeszacowaniem zobowiązań, która to sprawa opracowywana jest obecnie w ministerjum sprawiedliwości.

Zniesienie moratorium, bez ustalenia norm waloryzacji względnie przeszacowania, nie posunęłoby sprawy naprzód, dlatego też Centralny związek P. P. G. H. i F. uważa, iż do chwili zdecydowania kwestji waloryzacji zobowiązań należy moratorium przedłużyć.

Zniesienie moratorium, bez ustalenia norm waloryzacji względnie przeszacowania, nie posunęłoby sprawy naprzód, dlatego też Centralny związek P. P. G. H. i F. uważa, iż do chwili zdecydowania kwestji waloryzacji zobowiązań należy moratorium przedłużyć.

GIELDA ŁÓDZKA z dnia 5 marca.

Siła i Światło 3.300—3.100
Bank Zachodni 15.000—14.5
Lilpop 3.500—3.400
Michałów 3.10z

W poszukiwaniu Rudzki, Modrzewów, Bank Handlowy w Warszawie, Bank związku spółek zarobkowych. Tenedencja utrzymana.

GIELDY ZAGRANICZNE.

Polska Agencja Telegraficzna.

Zurych, 5 marca.

Szwajcarski Bank-Verein notował dziś nieoficjalnie przekaz na Warszawę 0.000050—0.000070.
Przekaz na Berlin 0.0125—0.0129 za 1 biljon.

Zurych, 5 marca

Notowania końcowe.
Nowy Jork 577. i siedem-ósmych.
Londyn 2488.
Paryż 23,45.
Medjolan 24,80.
Wiedeń 0,0081 i trzy-ozwarte.

Londyn, 5 marca.

Radio. Zamknięcie giełdy.
Nowy Jork 430,25.
Francja 105,35.
Włochy 100,31.
Szwajcaria 24,83.
Niemcy 19,360 miliona.
Austria 304,500.

Paryż, 5 marca.

Radio. Zamknięcie giełdy.
Londyn 106,00.
Nowy Jork 24,68.
Włochy 105,85.
Szwajcaria 427,50.

Teatr „SCALA“
Gościnne występy w kasie teatr. od godz. 11-2 i od 5 pp.

Gościnne występy w kasie teatr. od godz. 11-2 i od 5 pp.

QUI PRO QUO

z WARSZAWY

Dziś godz. 8.30 w. ostatni dzień Programu № 2.
Dziś
Jutro premiera!

Związek Zawodowy Pracowników Handlowych i Biurowych m. Łodzi
Al. Kościuszki 21.
Dnia 22 marca r. b. o godz. 8-ej wiecz. w lokalu własnym (Al. Kościuszki 21) odbędzie się
Doroczne Walne Zebranie członków Związku.
Porządek dzienny:
1) Zagajenie i wybór prezjdium
2) Odczytanie protokołu poprzedniego Walnego Zebrania
3) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej
4) Zatwierdzenie budżetu na rok 1924
5) Wnioski Zarządu
6) Wnioski członków 1)
7) Wybory Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeń-
skiego.
Uwaga I-a: Wnioski członków, które miałyby być omawiane na Wal-nem Zebraniu, winny być w myśl § 28 Statutu, złożone Zarządowi nie później, niż 20 marca r. b.
Uwaga II-a: W razie nieprzybycia wymaganej § 43 statutu ilości człon-ków, Walne Zebranie odbędzie się w drugim terminie dn. 5 kwietnia r. b. o godz. 6 wiecz. i będzie prawomocne bez względu na ilość przybyłych członków. 1459 Zarząd.

Zdolny rutynowany Sprzedawca Manufakturzysta
1366-3
potrzebny od zaraz na wyjazd do Wilna. Tylko poważne oferty z podaniem referencji i curriculum vitae składać w administracji pod „H.D.“

Potrzebny czeladnik stolarski
na meblową robotę. Zgłosić się: Rad-wańska 44. 1361-3

ZDOLNY
energiczny młody człowiek z wieloletnią praktyką w handlu i przemyśle (branży włókienniczej) poszukuje posady samodzielniego sprzedawcy lub kierownika kłmi (pierwszorzędne referencje). Las-tawe oferty sub. M. L. Z. F. do admin. „Republiki“ 1358-1

GOSPODYNI
niecierpiąca i inteligentna, znają-ca się dobrze na gospodarstwie i kuchni potrzebna od zaraz. Zgłosić się ul. Sienkie-wicza № 50 m. 15. 1486

Samodzielny BUCHALTER BILANSISTA
wzgl. szef biura
pierwszorzędna wykwalfikowana siła posiadająca 30 letnią praktykę, pracow-i i sumienny pracownik, pragnie zmie-nić posadę. Osoby traktujące ofertę po-wyższą na serio rącaż podać zgłosze-nia do adm. „Republiki“ pod lit. „K.W.“ 1423-1

Pokój umebłowany
w centrum miasta dla 2 ch intel. młodych panów poszu-kiwany. Cena obojętna. Oferty sub. M. D. do admin. „Republiki“ 1401

Prenumerata: w Łodzi mk. 5,000,000 miesięcznie.—Zamiejscowa mk. 6,500,000 miesięcznie.Z- a granicą mk. 12,000,000 miesięcznie. Odnoszenie do domu 520,000 mk.

Republika i Express Wieczorny łącznie 8,300,000

Orkiestra Filharmoniczna w Łodzi.
SALA FILHARMONJI.
W niedzielę, d. 9 marca 1924 r. o g. 12 w poł.
23-ci Koncert Ludowy
(Poranek Symfoniczny)
„Beethovenowski“
Dyrekcja **TEODOR RYDER**
Solistka
Adela Comte-Wilgocka (śpiew)
W programie m. in. L. v. Beethoven: Symfonia № 6 „Pastoralna“ i Piesni szkockie.
We wtorek, d. 11 marca 1924 r. o g. 8.30 w.
23-ci Wielki Koncert Symfoniczny
Dyrekcja: **BRONISŁAW SZULC**
Solista **ALFRED HOEHN** (fortepian)
W programie m. in.: Brahms: Symfonia № 3. Beethoven: Koncert fortepian, Es-dur, R. Strauss: „Burleska“
Kasa przyjmuje zamówienia na ostatni Cykl Abonament.
Bilety do nabycia w Omachu Filharmonji
Kasa № 2 od 11-21 od 4-7.

Nie zapomnij Pan,
iż przy zakupie
zegarków, biżuterji i wyrobów
platerowanych
będzie Pan obsługowany najrealniej
w firmie

Motory: DIESLA I NA GAZ SSANY
od 4ch do 5.000 HP.
Nadzwyczaj ekonomiczne w eksploatacji
na wszelkie paliwa, trociny i odpadki patentowanej konstrukcji.
GROSSLEY BROTHERS Ltd. MANCHESTER
oraz aparaty przystosowane do motorów celem ogrze-wania suszarni fabryk i t. p.
zastępują parę
Sprzedaje Biuro Techniczno Handlowe J. W. ZENFTMAN
Warszawa. Królewska 20, tel 257-14.
DZIAŁ: Obrabiarek do metali i drzewa.

Tkalnica zarobkowa
przy ul. Jakoba 14, przyjmie roboty na angielskich warsztatach gładkich i krosien
informacja: Cegielniana № 45, Berlin, tel. 22-38. 1464-1

Taryfista-fakturzysta
dlugoletni współpracownik poważnej firmy ekspedycyjnej, zmieni posadę. Łask. oferty do administracji „Republi-ki“ sub. „Samodzielny.“ 1460-3

Warszawne i kwiatowe NASIONA
Zakład Krawiecki męski
L. Lenkiński
6-go Sierpnia (Benedykta) 1.
Najnowsze modele nadeszły.

Dr. med. P. Langbard
Zawadzka 10
Choroby skórne i weneryczne.
Przyjmuje od 9-12 i 5-8.

Dr. med. LUBICZ
Cegielniana 43.
Choroby skórne, we-neryczne i moczopłowe
Leczenie sztuczną słońcem wyżyno-wym. Przyjmuje od 5-8

LEKARZ DENTYSTA Feliks Seidengart
Zawadzka 10.
Przyjmuje od godz. 10-1 i 3-7 p. p.

Obrazłem Panne **SALE WOLF.** Ta drogą Ją przepra-szam — 1452
Maurycy Bialek.

Niniejszym przepraszam p. Jana Tygiera z powodu zają-scia jakie miało miejsce u mnie w biurze dnia 5 b. m. i ofiaruję na dom Sierot Po-morska 91 mkp. 10.000.000 (dziesięć) które są do odebra-nia w administracji „Rep“.

Bertold Fice
Piotrkowska № 40.

Koń
powóz i uprzęż
wraz z zapłaconą stajnią i wozow-nią do 1-go stycznia 1925 roku okazjonalnie do sprzedania. Zgłosić się ul. Sienkiewicza № 50, m. 15.

Poszukuję mieszkanie
4-ch ewentualnie 3-ch pokoi z kuchnią z wygodami. Oferty Cegielniana 45 Berlin tel. 22-38. 1465-1

Poszukuję mieszkania
o trzech pokojach z kuchnią ewentual-nie z umeblowaniem. Cena od umowy Pośrednictwo poszukiwane. Oferty sub „Dol.“ do administracji „Republiki“ 1422-2

DENSO
KREM DO ZĘBÓW
ANTYSEPTYCZNY KOSMETYCZNY
WSZĘDIE DO NABYCIA

99 % kwasy kokosowe,
100 % tłuszcze kokosowe
(Ceylon), toje techniczne dla
fabrykacji mydła i przemy-
słu włókienniczego oraz
wszelkie oleje odpadkowe
roślinne
POLECA ZE SKŁADU:
FIRMA LANDECK i HOFMAN
BIURO SPRZEDAŻY PIRAMOWICZA № 2, TELEF. 34
SKŁADY:
LIPOWA Nr. 47, TELEF. 18.50.

Poszukiwana Cwirniarszyna
w dobrym stanie od 200-300
wrzecion.
Oferty do „Republiki“ pod „Cwir-
maszyna“, 375

Przyjmuje do reperacji Pończochy jedwabne
suknie trykotynowe i t. p.
6-go Sierpnia 76, III piętro.
Tanie, bo w prywatn. mieszkl.
Kwaśna KAPUSTA
beczkami
groch „Wiktorja“
Główna № 62. 1454-7

Ogłoszenia drobne.
dojna krawcowa
poszukuje pracy
w prywatnych do-
mach. Oferta T.
Bresler, Południowa
№ 21. 424-3

Kupno i sprzed
MA WYPŁATE I ZA GOTÓWKĘ, wóz-ki dziecięce zagra-niczne i krajowe, łózka metalowe, ko-zetki, kanapy-łózka, łózka-stoły, krzesel-ka dziecięce, paten-towane łózka polo-we daje „Palma“
Dzielnia 36 wejście przez bramę.
1210-10
Sprzedam maszynę damską bębnową-gabinetową Sing-era i czuhenkową. Orda 12 m. 21 306

MANUEAKTURY— kto udziela przy 20-50 proc. gotów-ki i weksel złotowy Zgłoszenia pod № „50446“ do „Kurje-ra Poznańskiego“.
WŁODE małżeństwo
poszukuje ume-błowanego pokoju przy rodzinie na 3 mieszłce. Wiadom.: Rozenblatt, Cegiel-niana 33, tel. 30-17 357-3
Zagubione dokumenty.
Zgubiłem białcowe ksel na weksłow-ym papierze war-tości 300.000. Wy-stawca C. Freiberg, Zyrancl J. Berko-wicz A. Wajnbaum. Niniejszym weksel unieważniam. Zna-lazca proszony wró-cić do B. Bronchera Kiłińskiego 60, 1415-3

Wypłata i gotówka
Wypłata i gotów-ka. Oferty do „Republiki“ 1431-2

Wypłata i gotówka
Wypłata i gotów-ka. Oferty do „Republiki“ 1431-2

Wypłata i gotówka
Wypłata i gotów-ka. Oferty do „Republiki“ 1431-2

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: mk. 80.000 za wiersz milimetrów (na stronie 10 szpali). W TEKŚCIE: mk. 160.000 za wiersz milim-trowy (na str. 8 szpali). NADESLANE: mk. 120.000 za wiersz milimetrów (na str. 8 szpali). NĘKROLOGI: mk. 200.000 za wiersz milimetrów (na str. 8 szpali). Zarezerwowane i reklam. po tekście mk. 10.000.000. Zamiej-scowe w sfp. obliczonych po uśrednionym kursie franka szwajcarskiego. Za wiersz wysokości 1 milimetr. W tekście 50 gr. Nadane i Nekrologi 50 gr. Zwycajne 20 gr. Zagran. o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administ. nie odpowiada Drobne 75.000. Posady i poszukiwane 50.000. Najmniejsze ogłoszenie 750.000
Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadom.